

Núm. 729

Any XV

Barcelona 28 de Agost de 1902

10 CENTIMS 10 número

(R)

Copia fot. de A. Esplugas.

(c) Ministerio de Cultura 2006

Son com aquest figurí
las que demana una Empresa
pera durlas á las taulas...
¡Xicotitas joves y esbeltes!

Preparant las festas

Do cal que diguin, qu' aquesta vegada 'ns ho hém pres en serio això de la festa major!

Ja hi percut el compte de las comissions de carrer y carreró que á horas d' ara estan treballant desesperadament pera llençar *el resto*, ab motiu de la proxima arrivada de las festas de la Mercé.

Llegir avuy las planas de 'ls periódichs, equival á empaparse de la cansó del enfadós.

Aqui, 's fan sapiguer que 'ls vehins del carrer de las Donzel·les han determinat construir un envelat en lo punt més capás de tan espayosa vía.

Més enllá, la comissió del carrer de las Moscas posa en coneixement del respectable pùblic que aproveitando las condicions de visualitat de tan pintoresca travesia, han determinat ab el concurs d' un aplaudit adornista, reproduhir allí la perspectiva del canal de Suez, punt de separació entre l' Asia y l' África.

Y seguit per aquest tenor, 'ns atipém de llegir que la plassa de 'ls Peixos y 'l carrer del Infern, y la senyorial via de la Mare de Deu, y la típica de 'n Gíriti y la cómoda baixada de Cassadors y 'l aristocràtica avenue del Beato Oriol y tantas y tantas altres, estan treballant desesperadament per convertirse á si propias en tassetas de plata, en focos de iluminació, en pans de magnificencia.

Y 'ls cors de 'ls barcelonins s' enteran ab mal contingut entusiasme de que en lo carrer A. s' han recullit vint pessetas y mitja y que en l' arteria B. hi ha un vehi esplèndit que regalará tot l' aufals per guarnir el carrer, del que sobra de casa seva.

Els projectes més estupendos y principi de sigle surten á llum. L' Edisson y en Santos Dumont sembla qu' hagin vingut á refugiarse á Barcelona. La electricitat, la jardineria y la pintura lligadas en íntim consorci estan treballant afanyosamente per inventar tot lo inventable.

Els projectistas d' imaginació y recursos van á l' aranya-estira-cabells. Las comissions de carrer se 'ls disputan y en assambleas magnas compostas de tot el veïnat, 's discuteixen mágichs projectes y 's vota lo triomf del respectiu carreró en la lluya ab los demés del barri. Els uns, com els vehins del carrer de Sadurní, declaran ab modestia que volen cridar poderosamente l' atenció del publich. Els altres, ab més énfasis, explican que 's proposan guanyar en lo concurs *carreril* un bé blanch ab las potas negras, y finalment hi ha quins juran y perjurian que 'l primer premi será d' ells; si, el primer premi... ó la muerte!

Si jo fos projectista ó vehi influent de carrers com els de 'n Jaume Giralt, Blanqueria, Cremats grans y xich, etc. proposaría l' adopció d' un projecte que tindrà molt que mirar y al mateix temps caracterisaria dits carrers millor que las garlandas de vert y paperám.

Tot se reduirà á posar al descubert las cloacas respectivas. Al mitj del carrer deixarà un passarela volant de fusta; aixecarà l' empedrat fins á deixar al descubert la claveguera y farà que 'l pùblic anés desfilant per la passarela, recreant sa vista ab la visió del negre abim y perfumant son nas ab los miasmas despresos del pestífer gorch. En los panys de

paret de las fatxadas, colocaría cartas murals ahont s' especifiqués la estadística de la verola, del tifus, de las febres pútridas y de la tuberculosis en lo carrer correspondent y com á lema del adorno de la vía posaría á la entrada "Administració municipal de Barcelona" y á la sortida... un hospital ab llits, metjes y medicinas disponibles, pera las víctimas de la excursió.

Tal vegada aquest projecte no se 'n duría el primer premi baix el punt de vista de la estética, més podría disputarli el mèrit de lo real è instructiu.

* *

Apart de las iniciativas corporativas aplicadas al adorno de carrers y carreróns, hi há las iniciativas individuals.

Tot barceloní ab ulls á la cara se 'n pensa alguna á fi de que las festas de la Mercè resultin el non plus ultra de las festas majors.

Tots estém convensuts de que milers de forasters, 'ns vindrán á veure y 'ns apressém á presentarnos ab decencia, donant feyna als emblanquinadors del Plà del Os y als empaperadors.

Els que no 'ls hi vè aquí, están fent acopi de provisións y refán els matalassos y renovan la pisa.

En cambi, els que tremolan d' anguria al sol anunciant una invasió de parents de Mollerusa ó de Plà de Cabra, passan comptes continuament y ve-huen ab terror acostarse la fetxa fatal.

Y es que 'ls forasters no 's farán càrrec de las fatigas que costa la vida á Barcelona y no saben els miracles que 's han de fer y els expedients que 's han d' omplir per posar plat á taula en aquesta ciutat ahont segóns un ditxo antich,

la vida es bona,
quan la bossa sona.

* *

Un vehí meu, empleat del Municipi ab vintiún duros cada mes, está aterroritzat devant la inminència d' un assalt de tres branques de parentiu. Nada menos que han avisat sa pròxima arrivada, els de la part d' ell que venen de Pobla de Massaluca, els de la part d' ella que son once mal contats y baixan de la Sagarra y ademés la mare de llet y 'l pare y germàns per vía lâctea del hereu, que passan la vida pasturant per Palau l'ordera... ¡Tot plegat, vint y dues persones, sense incluir 'hi els animals domèstichs!

La questió del allotjament el meu vehi ja la té resolta bé que mal, ab tres jàceras de palla comprades de sota mà al encarregat de las quadras del Municipi. Una extesa de palla á la cuyna, un' altra al recibidor y un' altra á la sala, bastarán per tres familiars.

En quant als comestibles, qu' era 'l punt més negre, ha passat uns quants dias neguitós, pero al fi ha resolt el problema. Com qu' está ocupat á la secretaria particular del arcalde, l' home s' ha dit que en aquells dias 's repartirán bonos als pobres y essent ell l' encarregat de fer las llistas de 'ls menesterosos ha comensat per anotar els noms de sos vint y dos parents, als quals, per aquest inginyós medi la ciutat passará durant el temps que siguin aquí, la racció diaria de pa, bou y arròs.

—Pero aixó es abusiu... vaig dirli. Els bonos 's destinan als pobres de solemnitat...

—S' destinan sí, pero no hi van. Aquí tens els que s' envían als periódichs; ¿sabs per qué servei xen?... Donchs per comprar agullas à las directoras... Si noy, la caritat ben entesa comensa per un mateix.

¿Quants de 'ls bonos de las próximas festas seguirán aquest camí?

L' arcalde pot sapiguer'ho.

RAMON BERENGUER.

RAMPOYNA

Un drama va volgué escriure un parent del senyor Viure, y lográ tal ovació, que, segóns critichs de fama, en lloc de sé un melo-drama, resultá un drama-meló.

B. RAMENTOL.

LA PLASSA DE CATALUNYA

Estos, Faba del cor, que res ahora campos de soledad, plens d' espinacas, varen sé un temps desert de Catalunya...

Aquí de ca l' Estruch la vencedora casa s' alsá, rihent per las butxacas, com riu la de 'n Rossich que no está llunya.

Demunt d' eixas arenas ahont ara hi há plantats, clavats pe 'l mánech numerosos *plumeros*, deu batlles arruixats y sandungueros tingueren de fer l' ánech, obligats á fugí ab las calsas plenas.

Y al peu d' eixas palmeras que semblan arrancadas d' un possebre ó d' un Alger de fira, figuras altaneras mitj tremolosas d' ira tingueren d' escapar per pór de rébre.

Aquí en temps del *hermano* Sanz Escartin y en temps del *gal* Socias de *piadosa* memoria, armada la *pudó* á tall de gitano, 's cubría de gloria empaytant á la *plebe* tots els días.

Aquí en eixa planura, plantada avuy de cols pel pagés *Faba*, que tot fent el *pagés* busca ferse home, en jorns recents s' hi dava la batalla campal, sangrenta y dura de 'ls .. tantos de Febrer .. ¡*Detente*, ploma!

¡Ja está tot acabat! L' ardenta arena sos encants ha perdut; la má atrevida d' un *Faba* osat, anyoradís del Trópich, clavá sa vara al mitj com una entena y en paissatje africá l' ha convertida... ¡en oássis... microscópich!

Quan sigles á venir las datileras al impuls del oreig gronxin llur copa boy cimbrejantne la ideal cintura, vindrán gents estrangeras y dirán, internantse en la espessura; —Un tros del Senegal... portat á Europa!

Llavors, las tres parellas de temibles lleóns que 'l Parque cría, s' haurán multiplicat fins lo increible y havent perdut sa feredat terrible, duhent al coll esquellas, rondarán eix oássis nit y día.

Llavors també, 'ls bisnets del dócil *Avi* nascuts aquí per art hermafrodita jeurán la *siesta* al peu de las palmeras, y del seu rebesavi ab lo ressabi, obrint las *tragaderas*, pararán de 'ls llonguets la gran cullita.

Els negres per poblar eix tros de terra, serán nascuts aquí... La rahó es clara; Ab arcaldes aixís, d' aquesta *pinta*, els pobres ciutadáns tindrém la cara —cansats de malehir nostra sort *perra*— ab la negror de 'ls deutes... ¡qu' es com tinta! Y á-las-horas, el somni del gran *Faba*, en remota centuria, será una realitat...

¡Bosch de palmitos de luxuriant y prepotenta sava! ¡Elefants y lleóns per la boscuria! Y... molts barcelonins fent de *negritos*!

Y dominant'ho tot, com infinita pirámide Cheops, l' inmens ossari de la casa Rossich, jegant baluerna, esfinge del desert muda y eterna, ahont gracias als recláms, la gent petita hi podrá confegir l' abecedari.

Pro, mentrestant arriba aquella fetxa, lo camp d' ensiáms que 'ns ha plantat en *Faba*, aquell bosch de *plumeros* tan remacos, 'ns ha de fer patir á tots del fetje... Será per las minyonas, punt de *tala* quan *cassin* algún *quinto*, pe 'ls pobres forasters, un *laberinto*, y pe 'ls que van de nits, un niu d' atracos!

M. RIUSECH.

LA TOMASA

MISCELLANEA

—Escoltí Manel; jo vaig deixar aquí una plassa y
ara hi trobo un país de vano. ¿Com ha estat això?
—Jo 'm resigio ab segón premi...
—No me pierdo por los dàiles...
—Donchs jo passo... hasta que me

—En lo concurs de bèllesa
ns presentarem Mercé.

—Jo 'm resigio ab lo p...

—Donchs jo passo... ab lo p...

LA TOMASA

EN NOERRE Y EN "BAÑA"

Un somni d'una nit

GRAN CAFE COLOR
OO NO DESORIENTARSE.

Cafez

—Digas, Llonsa, tu qu' entens en l' art del pagés.., ¿Es molt que la ciutat pagui 29.000 pessetas d' aquest deliciós oàssis?

—Sinyó Manel, ho trobo carot. Aquest planter d' espinachs no val més enllà de *cota* manxegos y encara vosté s' hi pot fer unas calsas.

Fruyta de ma cullita

Pensaments y refrans

La pau imposta á foch y á sanch, no es tal pau;
es un dogal.

Qui renega de la llibertat, ó bé es boig ó es un
malvat.

Dona cayguda, mare perduda.

Carn de poble, escambell de noble.

May m' he penedit d' haver anat d' hora, sempre
d' haver fet tart.

Després d' un gust, s' hi trova un disgust.

Qui pèga, mana.

Mès abriga una sotana, que la millor capa.

Qui no te pá, no 'n pot menjá.

Ab vi y cargols, no hi poden dols.

L' enginy y l' eyna, tan la bona feyna.

La instrucció, es la estisora del esquiladó.
A qui té amichs, no li faltan Judas.
El que més treballa, més de fam badalla.
De mós de gós y bes de traydó, liberanos Do-
miné.

El més tonto, es bó per poncio.

Amich de donas, parent de crossas.

La religió, es la mordassa de la rahó.

Si vols passar per gran home, ensenya una bona
bossa.

La mentida, de la política es filla.

A n' els obrers, avuy se 'ls fa la lley ab manillas,
cops d' estaca ó de fusell.

Ab palla y temps, s' omplan las márfegas.

Si Cristo tornés al mon, sos ministres fugirán.

Com més gran siga la pena, més gran el got de
mistela.

Si vols fer anys, feste frare.

S. BRUGUÈS.

FELICITACIÓ

En los días de mon amich Ramón Estany.

—¡Bon dia tingui; el ceguet!
nyigo, nyigo, nyigo, nyigo. (tocant)
El senyor Ramón.... (cantant)

—Amigo.

senyó Estany!..

—¿D' ahont surts Jaumet?...

—¿Negará qu' es el seu sant?..

¡que las logri, home!

—Mil gracias!

¡Deu te guardi de desgracias!...

—¡Que ho duya amagat, bergant!

—¡Oh, jo sempre, ja se sab!

—¡Y bé, com totas li ponen!

¡Mira, mira com el sonan
de bon matí!

—Teniu, Rap;

per pega.

—Per xocolata?...

gracias fill, pero no m céga.

—¡Home, no; per pega gréga!

—¡Té rahó; hi ficat la pata!

¡Apa donchs, senyor Estany,
adiós ab la companyía!

—¡A déu siáu, Rap!

—¡Tingui bon dia!...

—D' ahont surts, noya? ¡qu' es es-

—trany

—¡Ja ho veus Ramon!

—Tu, per' qui?...

—¿Y donchs, noy?..

—¡Una TOMASA!...

—Están bons tote els de casa?

—Tots menjém pá fins al fi...

—Es facil, ¿sabs?...

—¡Oh, y es clar!...

—¿Y la senyora y las noyas? ..

—¡Ah, frescas com unes toyas

¡Mira, un grill! .

—El pots cassar

porque 't fassi serenata!

—¡Té rahó, aquet hi faltava!

—¿qué ja has plegat?

—Poch mancava.

—¿Surts, que pendré xocolata?

—¿Y si la senyora ho veu?...
pot tenir gelos...

—¡Fuig, dona!...

—Donchs, sigui l' enhorabona
senyor Ramón..

—Vaja adeu,

y déixat de cumpliments,
que jo sempre 'ls deixo á fora!

—Pero... ¿y la teva senyora
y tots aquets dependents?..

—¡Bon dia!.. ¿sab si es aquí...
(puig las senyals son ben netas)
la imprenta ahont fan las *tragetas*
de las festas majors?

—Si;

(¡Ja 'ns vénen á destorbar!)
—¿qu' es lo que se t' ofereix?

—Gracias á Déu, tant mateix
hi hé trovat!... L' hi vinch á dar,
(segons m' han encarregat)

la noticia d' un bateig
de casa don Pere Lleig
que vivia aqui al costat.

—Bueno, ¿y qué?...

—Qué diu? ¿si 'n fan
de *tragetas* pe 'ls convits
tant si son grans com petits,
ab taula petita ó gran?

Aquí fém á tota pressa
targetas per dins y fora!

—Molt bé diu.

—¿Y per quin' hora
las voldrian?

—La mestressa

diu que las vol per las sis,
lo més tart mitj quart de set,
y que ho fassi baratet
lo preu més just y precís...

—Dígals que no 's queixarán
deixancho á la meva má.

—Es avuy aixó ó demá?...

—Ja veurá,... ja avisarán.

—Quants milers ne vol?

—No ho sé;
no n' estich ben enterat;

vosté estigui preparat
si pot ser, per l' any que vé.

—¡Home; ¿sabs que m' has distret?..
tens la sort qu' és el méu sant...

—¿El seu sant? donchs, endavant;
pot estar béni satisfet;

y si es cas que s' ha enfadat
per eixa senzilla broma,
dispensim, sigui bon *home*,
y queda felicitat.

L' hi desitjo els anys de vida
que tingui per convenient;
grans progressos, moviment
y alegria sense mida.

Y si ab tot aixó afegeix
Deu, salut per la familia,
p' l' seu sant, cada vigilia
fins podrà menjar de peix.

Bona sort, y fors broma
es lo que se li desitxa...

sá y vermell com la salsitxa...
y la décima d' en

COMA.

LA DONA CATALANA

Els extrems se tocan

Habita 'l rich gran palau
y jo una pobre morada;
á tot' hora té criats
que 'l vigilan y 'l resguardan
de quimeras y perills
que sa existencia amenassan;
jo sempre sola y lluytant
després d' un ab l' altre obstacle,
ningú m' aixeca si caix
y de trista sort só esclava.
Ell jeu en brodats coixins
y té catifas dauradas;
saboreja bons menjars
y vesteix ab robes caras;
jo de palla tinch lo llit,
y 'ls pedruscalls mos peus llagan,
ab prous feyns menjo pá
y vesteixo de deixallas;
va ell en luxosos trens,
y en tots los llochs trova entrada;
á mi 'l cansanci 'm rendeix
y allí ahont vull entrar m' empaytan.
Los camins cuberts de flors
que á n' ell al passar l' embauman,
jo 'ls trovo cuberts de fanch
ahont s' enfonzan mas petjadas.
¿Qui es més felís de jo y ell?
No 's pot dar resposta exacta
puig mentres l' un llenasant l' or
satisfá totas sas ansias,
á l' altre li manca tot,
¡fins lo més indispensable!
Com del rich tot lo desitj
se complau sense tardansa,
no sent l' alegria al cor
la satisfació de l' ànima
al conseguir algún bé
per el qual sent anyoransa;
no disfruta de consol
perque 'l mal no l' aclapara;
com la ditxa jamay pert
no té 'l goig de recobrarla.
Ignorant las privacions
que á la pobresa accompanyan,
no experimenta tampoch
aquella emoció agradable
que conmou lo nostre sér
quan minva nostra desgracia.
Exposat aqueix contrast
que no es al mon cosa rara,
puig se contan per milers
els pobrets y els que malgastan,

DIRECTORA: D. RIERA BATLLE.

dich referintme á n' aquet
que m' inspira eixas paraulas;
¿ahont vá ell y ahont vaig jo?
¿sos bens, quin fi li preparan?
Ell va á la mort, jo també...
no 'ns cal cumplir altra tasca;
los desnivells de la sort,
dintre la fossa s' igualan!

DOLORS RIERA Y BATLLE.

CANTAR

No es cap mérit obrar bé
sense ocasions temptadoras
¡com no ho es, pregar á Deu
tan sols en jorns de congoja!

ROSER de CREIXELL.

M' agrada

M' agrada veure un jove
d' aquets tant curros
que pensantse fer goma
fan sols el burro;
que fan bocadas
y no portan ni un céntim
á la butxaca.

M' agrada veure noyas
seguint las modas
y no saben com fer'ho
per cusi roba
y quan se casan
ni saben fé una xicra
de xocolata.

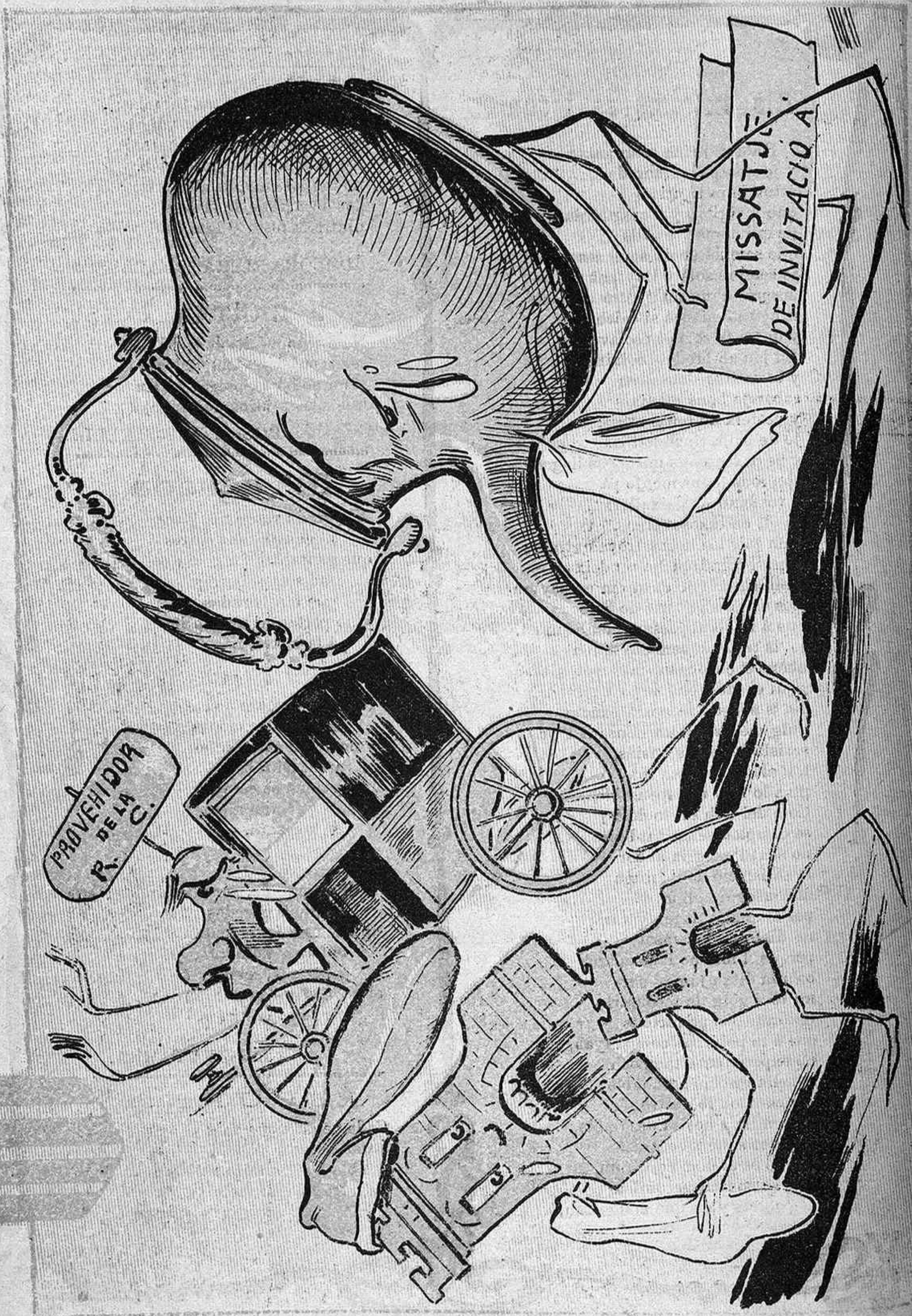
Molt m' agrada, per últim.
veure 'ls enredos
ab que tots fer procuran
quiero y no puedo,
y las mil tretas
ab, que tots s' angunian
per fer .. besties.

ROSETA SERRA.

ESPURNA

Cada vegada que veig
á una senyora velleta,
sembla que 'm miro á distancia
un mirall de mí mateixa.

FRANCISCA USTRELL.

*Torres, corxe y cafetera,
un missatge tenian preparat
y els perseguidors de la P. de
els hi han destriuat.*

*Ab aqueixas palmeras
y uns quants lleons
tindrian las festas
número nou.*

TIVOLI
(CIRCO EQUESTRE)

La transformació de teatro en circo, está anunciada pera lo próxim dissapte dia 30 del corrent, y ja lo senyor Alegria ha publicat en artistichs y luxosos cartells y progràmas lo numerós personal de la companyia que ha contractat.

En ella veyém qu' hi figuran artistas sens rival, simpatiques acróbatas, notables equilibristas, originals clownes, etc., etc. ademés de sers incomparables, renombrats, excéntrichs, famosos, es à dir la mar de adjetius y tots ells retumbants que fan esperar ab verda-der deliri tan fenomenal companyia.

GRAN-VIA

La nova Empresa que s' ha emprés aquet teatro, al mudar completament de repertori en lo gènero chico qu' explota, ho ha fet ab obras acreditadas y de las més modernas, habent contractat pera son fi, una companyia que sense haverhi eminencias resulta bastante homogènea en lo conjunt.

En ella hi hem sentit á la tiple Fora que ab tot y ser desconeguda de nosaltres, ab las pocas funcions donadas, s' ha captat ja per complert las simpatias del públich.

També ne forma part la coneguda tiple Sta. Misericòrdia, que desde l' última vegada que l' habíam vist, trobém que ha millorat com á buena jembra pero ha perdut en qualitats artísticas.

Ella podrá dir *Váyase lo uno por el otro!*

En quant al sexo feo hi sobressurten los senyors Sanchez y Codina.

UN COMICH RETIRAT

CASCABELLS

Quan se mor' algún avaro
dihuen, veyent son entero:
Lo poble:—Pel bé que feya...
Y 'l Progrés:—Un destorb menos.

Se queixan sempre las donas
que no hi han homes virtuosos,
y quan algún se 'ls declara..
lo deixan prompte per tonto.

Quan vulguis mal á algún home,
ignorant y vanitos,
no 'l desdenyis ni l' insultis;
al revés, adulal molt.

M. MATABROCA.

HISTORIANT

—¿Ha llegit vostè 'l Numa Pompili?
—¿Que si l' he llegit, sant cristiá?
—Y... qué li sembla l' obra?
—Psé regular y res més. Desde la primera plana
ja vareig endevinar 'l desenllás...
—¿Quin desenllás?
—¡Home! 'l casament dels dos amants!...
—¿Pró, quins amants?
—¡Ay, carat!... ¡Que al cap-de-vall 'n Pompili
's casa ab la Numal!

—Geroni.
—¿Qué mana, senyor?
—Demá 'm cridarás á las 4, perqué á las cinch
surt el tren.
—Perdi cuidado, senyoret; tòquim 'l timbre y
no passi cap ánsia.

PEPET DEL CARRIL.

FESTAS MAJORS

Litografía Barcelonesa de Ramón Estany Carrer de S. Ramón, 6

trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls més senzills y económichs als de gust més refinat y artístich, propis pera la confecció de Programas, Invitacions, Titols de Soci, de Foraster y de Abonat, etc., etc.

Preus sumament reduhits

Novetat en carnets de totas classes

LA TOMASA
BARGELONINAS

Allí á las Arenas
diumente passat
semblava qu' en Dato
hi hagués arribat.

Molts projectes, pochs calés...
midas, midas y ¡res més!

**LA TOMASA
CUPÓ PRIMA N.º 42**

Que dona dret á adquirir per

DOS RALS

lo drama en tres actes y en prosa

DELIRI DE GRANDESAS

original de D. JOSEPH NOGUÈ Y ROCA

qual pre-corrent es lo de

DOS PESSETAS

(1) Caduca als vuyt días ó avans si s' agotan
'ls exemplars.

Lo de la suspensió de garantias ja pica en historia.

El Consell de ministres va ocuparse fa pochs días d'aquest assumptó y després de maduras deliberacions (y tant maduras) va acordar que la suspensió de 'ls drets constitucionals seguis, mentrestant una nova ley de seguritat no 's votés por las Corts y en Moret no hagués doblat la contingent de guardia civil y policia.

O lo qu' es lo mateix; mentres no 's adoptin las degudas reformas y mentres á Barcelona el dret públich no estigui en mans del que goberna, ja siga legalment per medi de lleys *ad-hoc*, ja gracias á la fosa bruta per medi d'un augment de sabres y trancas.

Lo qual vol dir que casi es preferible l'estat de guerra actual, puig al menys aquesta dictadura mansa, ja 'ns té avisats per endavant.

Despedimnos, donchs, per sempre
del dret constitucional
¡há mort á mans d' uns quants homes
que 's titulan lliberals!

Dihuen que 'l motiu d'haverse negat en Sagasta á aixecar la suspensió de garantias, es per la conducta del ajuntament de Barcelona que no ha volgut invitar corporativament al Rey pera visitarnos durant las festas.

Si es així tenim suspensió pera rato.

L'ajuntament no pot sense cometre una grossa inconseqüència, fer actes de cortesania després de no haver votat cap crèdit per la coronació.

Si 'l Gobern est, donchs, irritat ab Barcelona per eixos motius, sols es possible contestarli:—*Y lo que te rondaré morena!*

Y enviarli una cadira perquè prengui assiento esperant lo desitjat acte de cortesania, que seria á la vegada d'humillació.

Y Barcelona no pot, deu ni vol humillarse.

El qui s'ha acreditat de general de sayete, ha sigut el matón Weyler, el que tothom creya ab condicions de dictador y ara resulta que no serveix ni per escriure al dictat.

La bofetada que 's va pagar als periodistas ab lo del fort de Sant Cristofol de Pamplona, anava dirigida á ne'n Weyler exclusivament y d'aquí la espectació que produí 'l fet. Va dirse que 'l general estava ressentit, que se'n anava á Madrid á dimitir, que faria y que deixaria de fer...

Y en Weyler ha anat á la cort; s'ha reunit el Consell de ministres, s'ha discutit el cas y s'ha acordat unanimement que no hi havia tal bofetada y que tot era un mal entès...

Y en Weyler continua en lo ministeri, segueix sense tocar á botassillas y l'home enèrgich, el terrible dictador s'ha amansit com un xay *con tal* de conservar la cartera.

Mentre no 'l toquin del puesto
ni li prenguin la poltrona,
en Weyler passa per tot...
¡Menos passar per la porta!

Vostés recordaran sens dupte, que á Cornellà del Llobregat hi havia un Camilo que dava 'l *camelo* del sigle als seus companys de treball, per medi de conferencias en les que realisava 'l portentós descubriment de trobar carbono en l'atmosfera terrestre.

Ara hem sapigut que 'l fulano de marras, conseqüent en lo de volgues salvar als proletaris de Cornellà si us plau per forsa, logrà darlos entenent de que li confießen els llibres de una Cooperativa, que 'ls treballadors tenen establerta.

Y en efecte, en la Cooperativa 'ls ha donat el *camelo* número dos de la serie, puig al cap de poch temps de portar els comptes de la societat per un método nou, inventat per ell (*sic!*) van trobarse ab que ni ells, ni 'ls llibres, ni 'l *comptable*, sabian á qui devian, ni de qui acreditavan; Tant gran fou el galimatias que 'l redemptor de la classe obrera de Cornellà, va armarlos!

Per cert que si en *Camelo* demostrá molt poca trassa en portar els llibres, en cambi va demostrarne molta per conquistar á una femella casada, provehidora de la Cooperativa en questió.

Ab això, al menos va demostrar el tal subjecte que posseïa la *partida doble*. Va jugarne una á la Societat que li confià 'ls interessos y l'altra partida l'ha jugada al marit del *romanso*...

Y... *váyase lo uno por el otro!*

La empresa del Teatro Romea ha acceptat, pera estrenarlo durant la campanya teatral que aném á començar, el saynet titulat «*Crits, plou y riallas ó lo que pot un mal vehí*» original de nostres amichs y colaboradors Joaquim Malleu y Emili Lluch.

Ja coneixiam dita obra per haver assistit á son ensaig de proba, celebrat en lo Circol de la Granada de Gracia y ara 'ns ha refrescat la memoria un fragment que 'n publica *Catalunya artística* la passada setmana. Lo saynet esmentat es un trevall xispejant y ben tramat, que no duptém que serà un èxit lo dia de son estreno.

Creyem que la empresa del Romea ha estat acertada ab la admissió de la citada obra, la qu' esperém veure dins poch demunt las taulas.

A la fi, lo teatro Principal de Barcelona té segura la desaparició del mon de 'ls vius. Dihém á la fi, perque feya ja molts anys que 'l teatro arrossegava una vida lânguida y essent propietat del Hospital produgia als pobres de Barcelona més gastos que beneficis, per lo que s' imposava sa desaparició, que si lamentem baix lo punt de vista històrich y artistich, aplaudim com á mida econòmica y de beneficis humanitaris.

El teatro Principal era avuy el degí de 'ls colisseus espanyols y comptava bastant més d' un sige d' existencia.

La entitat compradora es el Banc d' Espanya que 's proposa convertir el temple de Talia en escena de Mercuri ó lo qu' es lo mateix habilitarlo pera instalar allí sas oficinas.

Las obras comensaran tot seguit fineixi son contracte la empresa Tubau-Palencia que será al acabarse la temporada d' hivern pròxima.

Per dugas pessetas, ¡per dugas miserables pessetas! ván morir dilluns á Gracia un pare y fill á mans d' un ex obrer seu y aquest mateix quedá molt gravement ferit.

Dugas famílies sumidas en la desesperació y una colla d' órfans en la miseria, son lo resultat de la sangrenta lluita que tingué lloch en lo carrer de la Providència, que en aquest cas demostrá tenirne molt poca,

¿Quan apendràn els homes á considerar lo que val la vida d' un semblant seu?

Dugas pessetas!

¡Quina tristesa fá aixó de que tres homes honrats perdin lo senderí per vuyt rals!

Ab lo titol de «La Iglesia condemnada per ella mateixa» traduhim de *Le Petit Provencal* de Marsella correspondent al dissapte, lo següent;

«El pare Auzanne, rector de Chevesnes, terme de Saint Richaumont ha dirigit al bisbe de Soissons la seva dimissió fundada en las rahóns que segueixen;

«Vosaltres us interposéu entre l' home y la divinitat per explotar al primer y desacreditar á la segona; la teologia vostra es contraria al Evangeli; vostra moral un teixit d' hipocresias; vostra liturgia una comedia. Com á resum de 'ls vostres dogmas pretenéu la dominació de la societat civil per el clero y la explotació del clero petit pe 'l clero alt, acaparant els bens d' aquest mon ab la promesa dels bens d' un altre. Avuy us planyéu de persecucions perque com en altres temps no podéu socarrimar als que defugen vostra tirania; avuy cridéu ¡visca la llibertat! quan héu inventat el Syllabus que condemna totes las llibertats modernes. Fins are no hi trobat més que hipocresia y mentida en lo santuari, explotació en las sagristies y avaricia é immoralitat en los convents. Heus aquí perque, senyor bisbe, fidel á ma conciencia y devant de patents injusticias, no vull exercir lo divi ministeri y us prego m' accepteu la dimissió de rector d' aquesta parroquia.»

¿Com s' explica el rector, eh?

La carta no necessita comentari. No més necessita una afirmació, y es que 'l 50 per cent al menos de 'ls capellans rasos d' aqui y de tot arreu, pensan com l' ex pare Auzanne, sols que no tenen sa encantadora franquesa, sa independència exemplar y alló que ponen las gallinas, per imitar sa conducta.

Per fi sembla que 'l cos de la guardia civil s' ha revifat contra l' avuy capitá Narcís Portas, prenen graves resolucions referents al indicat individuo.

Resultat d' una d'aquestas resolucions, fou l' agressió de que lo tal Portas feu víctima á n' en Lerroux, en un de 'ls punts cèntrichs de Madrid, agressió traidora y cobart que 'l diputat per Barcelona sapigué rebatre enèrgica y victoriósament, atipant de castanyots y puntapeus al protagonista de 'ls dramas de Montjuich.

En Portas, que comensà descarregant un cop de bastó sobre en Lerroux, acabá fugint vergonyosament y sense lograr el seu objecte qu' era obligar á que 'l diputat de Barcelona li exigís reparacions ab las armas.

En Lerroux, ab molt acert,
no va emplear cap més arma
que la propia per tal tipo...
¡la punta de la sabata!

Un periodista de Madrid, un tal Santonja, director de *El Dia*, periódich orgue de 'n Moret, va escriure no fa gayre una carta dient que no li dava la gana de demanar que s' alsés la suspensió de garantias que pesa sobre Barcelona, perque 'ls catalans no eram dignes de que se 'ns fés cap favor. Acabava la carta dient que 'l seu crit de guerra era; ¡Visca Espanya, encara que mor; Catalunya!

¡Molt bé Titell! ¡Vi ..bó!

LLAMPECHS

Avans me davas, quan festejavam
tendras caricias, dolsos petons...
avuy qu' ets meva, tant sols me donas
crits y rahóns.

—
Perqué vaig darte brenar un dia,
tú ja 't vas créurer que jo era rich...
¡tú ho sapiguessis que d' allò, porto
dos ó tres àpats endarre.its!

—
¡Que si 'm recordo del jorn que 'm dares
nineti hermosa lo bés primer?
Ja ho crech! si encare de las resultas
no puch estarme sentat ni dret

—
Tres anys cumplen que un crím va ferre
mossén Xeringa, lo capellá...
¡tres anys cumplen que aquest subjecte,
me va casar! ..

JOSEPH VILA.

ADVERTENCIA

Encare que 'l bon sentit de nostres lectors l' haurá subsanat, há passat un lapsus en la compaginació dels epigrافes de dos dibuixos d' aquest número. El del primer dibuix de la plana n.º 468 de 'n Victor Serra, correspon al quart dibuix de la plana n.º 478 que firma l. Ortiz, y viceversa.

LITOGRÀFIA BARCELONESA

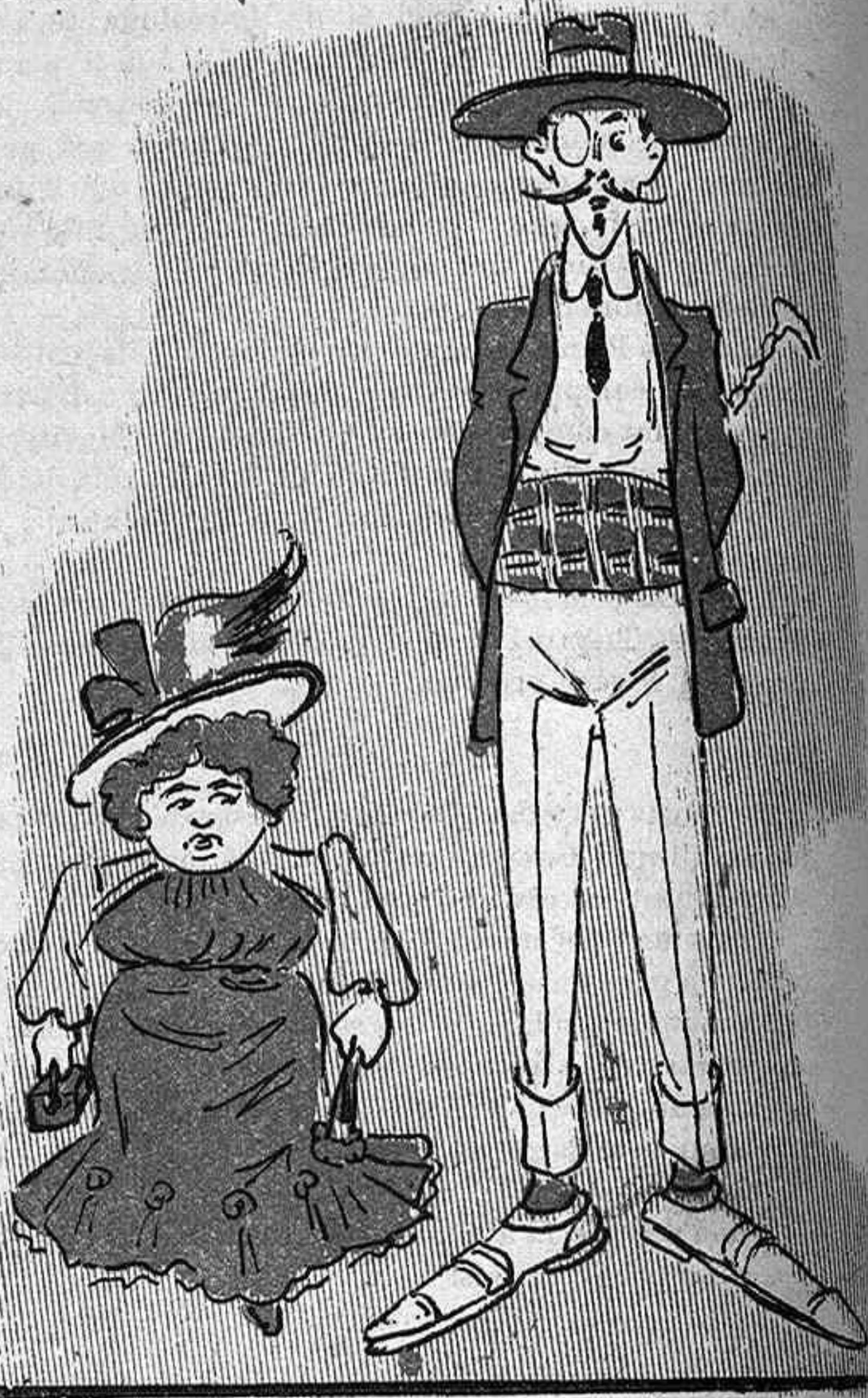
SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

LA TOMASA
DE TUTTI COLORI

—Aquesta xicota de 'ls lunares guanyará la primera pesseta durant las festas. Vaig á dirli si necessita un tenedor de llibres.

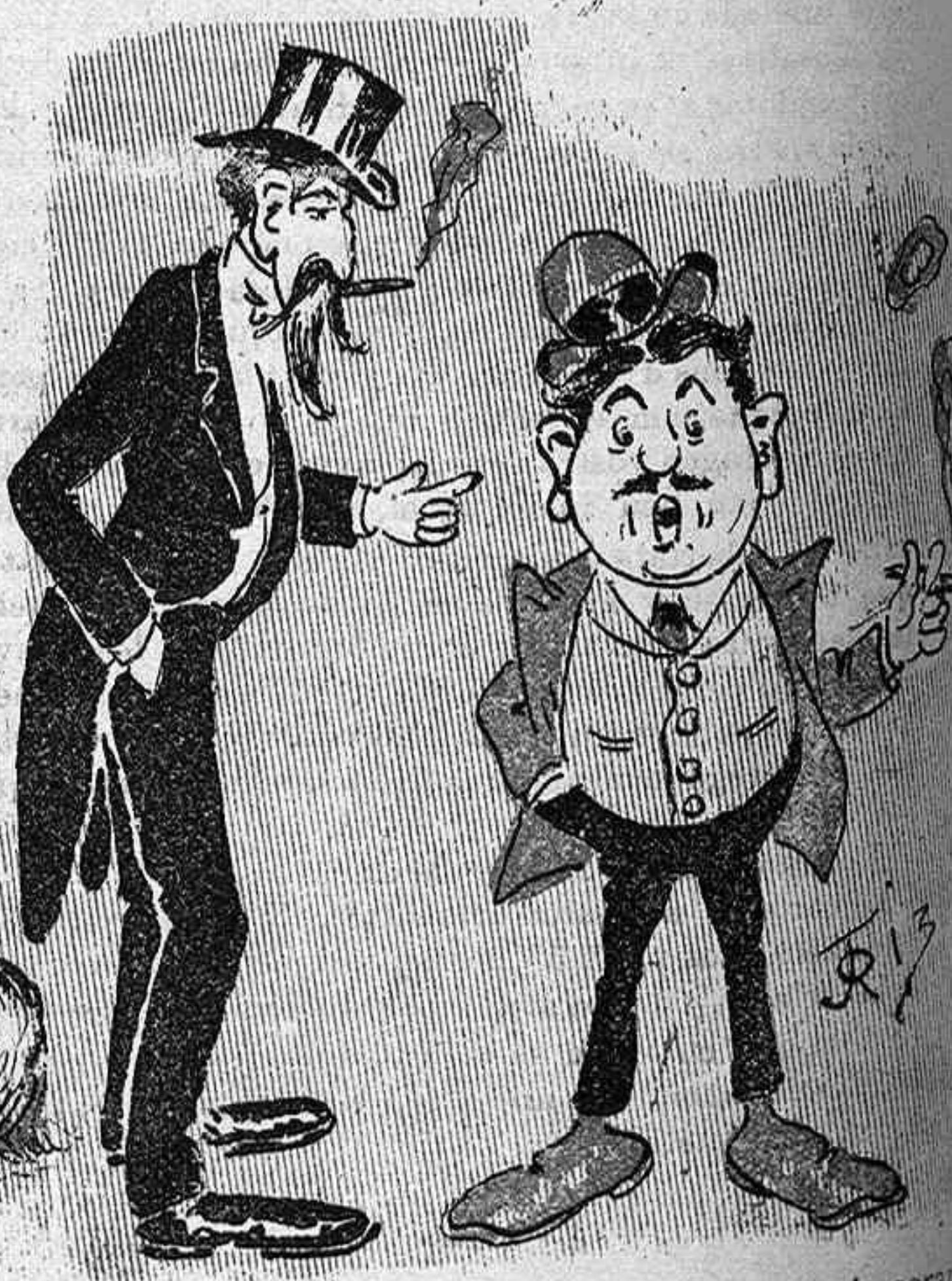
—Noya, si haig de serte franch lo surtir ab tú m' amola.

—Per qué

—Perque tothom diu; miréu... ¡el taca y la bola!

—Vienen fiestas señá Mónica
¿qué va ustéz á engalanar?
Ay Gutierras, lo de sempre
la fatxada... del detrás!

—All right! Mi creerme transportado al corazon
mienta del Africa... Mi decir á mister Chamberlain
poner el protectorado inglés sobre esta plazamien-